

subculture financial and industrial tycoons, and later – the leading technocrats and leading intellectuals. Suffice it to look at the history of religions. Even Christianity from a religious subculture (often pursued dominant pagan culture) was to become the new culture is not only in Rome and Kyiv.

An analysis of theoretical and methodological approaches allows to generate the following generalization: complex and contradictory phenomenon unexplored today is the theory and the concept of subculture.

In our opinion, the theory of subcultures can be seen as an interdisciplinary field of knowledge: as a historical reality in modern philosophical terms, as a matter of sociology as a phenomenon of art and life as a problem of sociology, art history and more than ten other scientific disciplines. In particular, examine the subculture of science through the prism of the legal and criminological research and analyzes in the pedagogical, the psychological, of the philological and and others areas of science.

Key words: culture, subculture, culturology, stratification, criminal, history.

УДК: 783 (477. 043.3)

**Терещенко-Кайдан Лілія
Володимирівна**

кандидат мистецтвознавства, доцент,
докторант, професор, Національна академія
керівних кадрів культури і мистецтв

КОНСТЯНТИН КОРНЯКТ – КУПЕЦЬ З РЕТИМНОНУ. ВИДАТНИЙ ГРЕК-МЕЦЕНАТ УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ XVI СТ.

В статті йдеться про досягнення та заслуги грецького купця-мецената Костянтина Корнякта. Надаються цікаві біографічні знахідки. Наводяться паралелі між грецьким походженням та українською діяльністю К. Корнякта. Зібрано результати меценатської діяльності К. Корнякта.

Ключові слова: Ретімнон – Львів, меценат, українська духовна культура, Львівське Ставропігійське братство.

Звертаючись до питань паралелізму та особливостей розвитку духовної культури України – Греції XVII–XVIII ст. не можна обминути осторонь діяльність тих постатей греків, що сприяли формуванню та розвитку української культури, науки, освіти та мистецтва в цілому і духовної культури зокрема.

Загально відомий той факт, що греки з давніх часів заселяли території сучасної України. Крим та призов'я, північне причорномор'я, галицькі та львівські землі та міста Чернігівщини. Відомі цілі аристократичні роди греків, що мали величезний вплив та вагомий внесок в українське суцільне життя та розвиток духовної культури. Серед них у XVII–XVIII ст.. відзначено такі аристократичні роди: Афендиків, Капністів, Константиновичів, Курісів, Мазаракі, Моцокі та інші.

Дослідження діяльності греків-меценатів, греків-перекладачів, греків-викладачів й музикантів, художників та переписувачів-упорядників рукописних книг, дипломатів дає яскраву картину формування як суцільного життя України так і духовного розвитку суспільства, що оточувало досліджену постать. Тобто суспільство і час формують постать, а постать впливає на розвиток духовної культури формуючого її суспільства.

Актуальність даної теми очевидна, а метою та основним завданням роботи є виявити та висвітлити вплив української духовної культури на формування грека-постаті і, в свою чергу дослідити внесок грека-постаті у розвиток духовної культури України.

Об'єктом даної роботи є духовна культура України, а предметом – грек-постать, що впливав на розвиток української духовної культури .

До питань, що пов'язані з персоналіями греків в Україні звертались такі науковці як В. Терезов [2], Н. Терентьєва [3], В. Томазов [4], Є. Чернухін [5], А. Ясіновський [6], О. Ясь [4] тощо. Проблематика, що стосується діяльності видатних греків-постатей охоплює величезний спектр наукових досліджень. Це й регіоніка, й мистецька галузь, й меценатство, економіка, дипломатія та історія тощо. Але мета даної роботи полягає не просто у висвітленні грека-постаті як такої, а у спектрі формування окремих елементів української духовної культури через постать-грека.

Для даного дослідження обрано постать видатного грека, що мав для розвитку духовної культури України просто неоцінений внесок. Це Костянтин Корнякт (Корняктос, Корныадыс).

За свідченнями В. Топазова та О. Яся Костянтин Корнякт народився біля 1529 р. [4, 107]. Н. Терентьева подає більш точні данні. Рік народження К. Корнякта 1520 р. [3, с. 68], а В. Терезов вказує на 1517 р. [2, 85] – львівський купець грецького походження. Народився на о. Крит. У 1540-х рр. був купцем у м. Константинополі. Пізніше переїхав до Молдови, де служив у господаря Олександра III Лапушняну (1552-1561, 1564-1568). Потім оселився у Львові, де постійно мешкав його старший брат Михайло, котрий переїхав до Львова у 1545 р., рятуючись від репресій Османської імперії. Родина Корняктів взагалі активно оселилася у Львові у XVI ст.. В актових книгах того часу зустрічаються прізвища Carniacto, Coretro de Candia, Cardiadec, Корнякт.

Через 20 років після Михайла у Львові опинився й Костянтин. Він мав широкі зв'язки з Османською імперією і поставляв свої товари до Молдавії та Німеччини.

У Львові Костянтин Корнякт придбав значний спадок при посередницькій торгівлі передусім вином, бавовною, шкірою тощо. Добився від польського короля звільнення від мита. Запроваджував численні лихварські операції, позичав гроші під заставу землі, В наслідок таких операцій придбав біля 40 сіл та кілька міст у Перемишльських та Львівських землях. У другій половині XVI ст. вважався найзаможнішим купцем у Львові [4, 107]. За свідченнями В. Терезова до володінь К. Корнякта входили значні володіння Галичини: с. Збойське (частина сучасного Львова), містечко Куликов, с. Сосниця, із палацем над р. Сям, Альбигову, Гусарів, Жура вищу, Кошну біля Перемишля [2, 83].

У 1771 р. отримав шляхетство. У 1576 р. обручився з Анною Дидушицькою, пообіцявши майбутній дружині не займатися особисто торгівлею. Біля 1589 р. вписався до Львівського Успенського братства, на котре давав щедрі фінансові пожертви, але не брав участі у його засіданнях [4, 107].

Маючи біографічні данні, короткі свідчення життя та активної діяльності К. Корнякта грека-постаті в Україні, а більш конкретно у Львові, звернемося до тих досягнень української культури, що з'явилися у Львові завдяки діяльності К. Корнякта, грека-постати і до сьогодні милують око своєю красою та величчю.

На засоби Костянтина Корнякта у Львові побудовано видатні пам'ятки ренесансної архітектури. У 1570-х рр. зведено дзвіницю Свято-Успенської церкви, котру й зараз називають «Баштою Корнякта». Також було побудовано палац відомий як «будинок Корнякта» або «королівський дім». На той час це була найвеличніша споруда Львова. Згодом палац перейшов у володіння польського короля Яна III Собеского (1674-1696) і був суттєво перебудований. В даний час у «Будинку Корнякта» розташовано експозицію Львівського історичного музею [4, 107].

За свідченнями Н. Терентьевої К. Корнякт був родом з о. Крит з м. Ретімно (Ретімнон) [3, 68]. Це місто знаходиться на відстані 78 км. Від м. Іракліону, столиці Криту. Це чарівне маленьке містечко історія котрого починається з IV ст.. до н. е. Вершини свого розквіту місто набуло в часи панування венеціанців, Тоді місто досягло фантастичних успіхів, особливо в мистецтві та науці.

Сліди присутності венеціанців можна побачити у багатьох куточках міста: дуже вузькі вулички, пам'ятки минулого та фортеця, відома тут як фортезе. Вузькі вулиці дивують зразками різної архітектури. За баштами міста розкривається чарівна, покрита снігом гора Псіпорілісілі Іді. Саме місто дивиться на море та дві гавані.

Вийшовши родом з Ретімнону, бачивши з дитинства вищезазначені красоти та шедеври архітектури, Костянтин Корнякт приніс дитячі враження, через Константинополь до далекого Львова.

Мабуть ті ж причини стали в нагоді у любові, розумінні та прагненні К. Корнякта до науки, освіти та мистецтва. Відомо, що університет на Криті знаходиться саме у м. Ретімнон, і саме це місто з давніх часів вважалося центром науки та освіти на Криті. Тобто, з самого народження, Костянтин Корнякт знаходився в річечі наукової думки та освіти. А ще глибока віра православна, теж з дитинства привита батьками та грецькою церквою, допомогла в подальшому К. Корнякту направити свої збереження у вірне русло.

Увібравши тягіння до науки та освіти з повітрям Ретімнону, закріпивши знання та враження у Константинополі – одного з центрів світової культури та мистецтва, набравши досвіду у молдавського господаря Костянтин Корнякт потрапляє до Львова, де й втілював у життя раніше здобуті знання, враження та досвід.

Потрапивши до Львова Костянтин Корнякт, грек-постать, відразу ж опинився в центрі подій, пов'язаних з відродженням української культури. На той час м. Львів належало до польської корони. Засноване в середині XIII ст. галицько-волинським князем Данилом Галицьким, у 1270-х рр. місто, на

вимогу князя Лева, стало столицею держави. А з 1380-х рр. Львів знаходиться у володінні польських королів, є центром воєводства західноукраїнської землі.

Для України XVI-XVIII ст. Львів був важливим осередком відродження української культури. Саме у Львові на зразок грецьких релігійно-національних товариств у 1439 р. зароджується братський рух. Ці об'єднання посіли провідне місце у духовному житті українського народу. Активну участь у братському русі, що протягом XVI-XVII ст.. поширився територією всієї України, брали й греки.

Перші братства на західноукраїнських землях виникли в Галичині та на Волині. Наприкінці XVI – початку XVII ст.. було відкрито близько 30 нових шкіл при братствах у Луцьку, Львові, Вінниці, Рогатині, Кам'янцю-Подільському, Немирові, Кременці, Києві та інших містах України.

Перше братство у Львові при храмі Успіня пресвятої Богородиці у першій половині XVI ст.. підтримували греки. Серед них відомі такі імена як Костянтин Корняктос або Корнякт, Маноліс Арафаніс Марітенос (вони були ще й ктиторами (старостами) вище названого храму), Марко та Сава Гречини, Михайло Серво, Антоній Катаккало та Адріан Дамокльо.

Греки-постаті були ктиторами українського храму Успіня Пресвятої Богородиці. Звання ктитора (старости церкви) надовалося людині, котрій всеціло довіряла вся церковна громада. Ктитор мав ключі від церковної казни. Він вів Поменник, виконував роль сучасного раку. Слово ктитора було не останнє під час вирішення проблемних питань громади храму.

Офіційні польські кола та римо-католицька церква називали українців людьми «грецької віри». Приналежність до грецького обряду християнства у Галичині було головною ознакою визначення української національності. Юридичною основою діяльності братств Були грамоти грецьких патріархів, що склали вищу духовну Владу для української церкви. Наприклад, у 1586 р. Патріарх Антиохійський Іоаким V затвердив устав братства при церкві Успіня Пресвятої Богородиці з правом Ставропігії, безпосереднього підпорядкування патріарху. В Окружному посланні патріарх звертається до вірян з проханням допомогти у діяльності братства, особливо у започаткуванні шкіл. У тому ж 1586 р. У Львові була відкрита перша елітно-слов'янська школа. Першим вчителем та ректором цієї школи був грек-постать Арсеній, в миру Апостоліс, єпископ Єласонський та Димотський, котрого запросило Успенське Старопігійське братство. Під його керівництвом у 1591 р. Булла упорядкована та видана перша в Україні Греко-слов'янська граматикика – *αδελφότης* «Адельфотес. Граматикика доброгоглаголівої Елітно-слов'янської мови». Випускники цієї школи разом з вихованцями Богоявленської школи м. Києва, разом з Лаврською школою заклали підвалини до формування Києво-Могилянської академії.

Навчальний процес братської школи визначався статутом, який був зразком для інших братських шкіл. Немало цьому сприяла підтримка економічно сильного Львівського братства, заступничество багатьох впливових людей, серед котрих особливо відзначалися князь Острозький, гетьман Петро Сагайдачний, молдавський господар Ієремія Могила та інші. У 1619 р. вихованці школи З. Копистянський, І. Борецький та П. Беринга переклали з грецької мови та прокоментували Амфологіон – збірник святкових служб грецької церкви.

При львівському братстві у 1578 р. була відкрита друкарня А у 1589 р. патріарх Константинопольський Ієремія II надав право братській типографії друкувати не лише церковні книги, але й граматику, риторіку, філософію. Патріарх підтвердив право Ставропігії та дав високу оцінку діяльності братва. Але, для активної діяльності братству потрібні були кошти. Великі внески у його фонд вносила грецька громада міста: купці, греки-постаті Константин Корнякт (його іменем у Львові названо велику, вже згадану вище, дзвінницю відбудованої Успенської церкви, відомої як «вежа Корнякта» та Маноліс Марінетос, а також Константин Мезапета, Мисаїл Алогізм, Іоані Мазаракі, Мануїл Арфаїнос, Гавриїл Лангіш [2, 83]. За повідомленнями, наданими в реєстрах 1633, 1647 та 1656 років, греки становили четверту частину всіх братчиків.

Завдяки зусиллю львівського братства, активними членами та сеньйорами якого були І. Мазаракі та С. Лаврашевич, А. Стрілецькмі, П. Лаврішевичта В. Григорович, польський король Сигізмунд II 20 травня 1572 р. надав православним жителям міста Львів такі ж привілеї, котрими користувалися католики. Згодом ці ж привілеї підтвердив король Стефан.

14 лютого 1585 р. православні мешканці Львова та прилеглих до нього населених пунктів звернулися до київського митрополита з проханням щодо опікування освітою й управління церковними приходами. Одним з перших проявів такої опіки було надане 8 листопада 1615 р. благословення православного єпископа Львова, грека-постаті, Гедеона Балабана на сплату боргів друкарні, заснованої Іваном Федоровим. Це сприяло поширенню знань і забезпеченню шкіл підручниками та іншою літературою. Фінансова підтримка діяльності братства для греків стала справою престижу та принципу. Львівський купець грецького походження, ще один грек-постать

Олексій Балабан (Балабаніс) власним коштом у 1671 р. відновив каплицю Трьох Святителів, побудовану греком-постаттю Костянтином Корняктом поблизу Успенської церкви. Олексій та Гедеон Балабани увійшли до історії української культури як засновники друкарень у Сірятині та Крилосі (так звані балобанівські друкарні). Часто львівські греки виконували посередницькі функції між братством та патріархами грецької вселенської церкви, а нерідко й дипломатичні місії. У храмі Успіння Пресвятої Богородиці, того самого, що побудував К. Корнякт, що мав назву «Вщъ Сщъшфсгі», у 1633 р. у присутності високих чинів грецької церкви був висвячений у сан митрополита київського Петро Могила. Ця подія мала епохальне значення для розвитку греко-православної церкви в Україні.

Згадані вище Успенська церква створює архітектурний ансамбль з головного храму, башти Корнякта та сімейної часовні Трьох Святителів. Архітекторами Успенської церкви є П. Римлянин, А. Прихильний та В. Капінос. Архітектор Дзвінниці Корнякт, побудованої у 1573-1578 р. є П. Барбон. Отже, і до цієї справи у Львові долучилися греки. Вілomo, що львів'янин К. Корнякт відписав у своєму заповіті з 1604 р. частину свого майна на Успенську церкву, а частину на Онуфріївський монастир у Львові [1]. А «Вежа Корнякта» третій ярус прикрашена дзвонами «Кирило», названий за другим ім'ям Костянтина (Кирила) Корнякта, діаметер яких становив 2 м., а вага – 3,5 т. Завдяки особистому зверненню К. Корнякта до короля було отримано дозвіл на встановлення дзвонів і на вежі церкви Успіння Пресвятої Богородиці. «Башта Корнякта» за своєю композицією належить до найкращих зразків європейської архітектури. «Башта Корнякта» мала символічний зміст під час колонізації західноукраїнських земель. Вона зображалася на офіційних печатках Успенського Ставропігійського братства, – захисника української духовної культури.

Поруч із «Успенським ансамблем» знаходиться вгаданий вище «Дом Корнякта» з двориком, оточеним з трьох боків відкритою триярусною аркадою-галереєю у стилі італійського палаццо. За великими, грандіозними спорудами Львова, за значними досягненнями львівського братства, фінансову підтримку котрим надавав К. Корнякт, осторонь залишаються незначні, але не менш важливі внески К. Корнякта, що сприяли розвитку української культури. Наприклад, зі ста злотих, призначених для Успенської церкви, виділяє окремо «школ, дякомh спhваком, читальникам і виросткам их злотих 10», а з ста злотих, призначених для Онуфріївського монастиря, відзначено «діяконови, четцови і спhвакам злотих [1]. Тобто, навідь після смерті К. Корнякт підтримував школи, лікарні, церковні хори, четців та нижні сани духівництва. А все разом сприяло розвитку української духовної культури. Відомо, що К. Корнякт відмовився від 1-ї тисячі злотих, які місто заборгувало купцеві. Ці кошти магістрат спрямував на будівництво оборонної вежі Львова відомої як «Корняктівська» [3, 70]. Як вже йшлося вище у 1569 р. за особливі заслуги у розвитку Львова польський король звільнив купця К. Корнякта від сплати мита. А через два роки грецький купець одержав титул шляхтича, фамільний герб і був призначений на посаду митного чиновника руських земель, яку він обіймав впродовж 12 р. [3, 69]. Помер Костянтин Корнякт 1 серпня 1603 р. А наступного дня набув чинності його заповіт, в котрому значні кошти від прибутків його майна, у вигляді довгострокового фінансування, перейшли до Львівського Ставропігійського братства.

Поховано Костянтина Корнякта біля церкви Успіння Пресвятої Богородиці у Львові. А надпис, що знаходиться над порталом каплиці Трьох Святителів «His dom Konstantinus Corniactu» та його величезний портрет, що знаходиться у храмі нагадують і сьогодні про грецького мецената. Ось як писав про К. Корнякта у 1866 р. «Временник Ставропігії»: «В рокові для нас часи саме провидіння привело від еллінського моря в землю Галицьку мужа, що створив нам ... Святе прибіжище для гонених». Діяльність «благочестивого Костянтина» в галузі відродження духовної культури України принесла йому й вічну пам'ять й довічну подяку нащадків.

Отже, за результатами даного дослідження можна зробити висновок. Костянтин Корнякт та всі імена греків-постатей, що були зазначені в цій роботі, внесли неоціненний внесок в розвиток української культури, сприяли створенню та відродженню національного (українського) спектру освіти, науки, друкарства, мистецтва, тощо. Діяльність греків-меценатів сприяла розвитку як українсько-грецького діалогу так і духовній культури зокрема.

Література

1. Научный сборник галицко-русской Матицы. – Львов, 1868. – С. 338, 339.
2. Терезов В.Я. Греки и восточные славяне. Из истории греческо-украинских и греческо-российских культурных связей. /В.Я. Терезов. – К., 2000. – 223 с.
3. Терентьева Н. О. Балабанов К. В. Греки в Україні: історія та сучасність. / Н. О. Терентьева, К. В.Балабанов. // Навчальний посібник. – К., 2008, т. 1, – 350 с.

4. Томазов В. Ясь А. Греческие страницы украинской истории. / Валерий Томазов, Александр Ясь. – К.: Лыбидь, 2009, 223 с.
5. Чернухін Є. К. Книга пожертв грецького ніжинського братства 1696 – 1786. / Євген Констянтинович Чернухін. // Записки історико-філологічного товариства Андрія Білецького. К., 1997, вип. 1, – с. 91 – 102.
6. Ясіновський А. Перекладачі з грецької мови в Острозькому культурному осередку (кінець XVI – початок XVII ст.) / Андрій Ясіновський. // Грецьке православ'я в Україні. Збірка наукових статей та матеріалів. – К.: прайм, 2001, – с. 56 – 63.

References

1. Nauchnyi sbornik galitsko-russkoi Matitsy. – L'vov, 1868. – S. 338, 339.
2. Terezov V.Ia. Greki i vostochnye slaviane. Iz istorii grechesko-ukrainskikh i grechesko-rossiiskikh kul'turnykh svyazei. /V.Ia. Terezov. – K., 2000. – 223 s.
3. Terentieva N. O. Balabanov K. V. Hreki v Ukraini: istoriia ta suchasnist. / N. O. Terentieva, K. V. Balabanov. // Navchalnyi posibnyk. – K., 2008, t. 1, – 350 c.
4. Tomazov V. Ias' A. Grecheskie stranitsy ukrainskoi istorii. / Valerii Tomazov, Aleksandr Ias'. – K.: lybid', 2009, 223 s.
5. Chernukhin Ye. K. Knyha pozhertv hretskoho nizhynskoho bratstva 1696 – 1786. / Yevhen Konstiantynovych Chernukhin. // Zapysky istoryko-filolohychnoho tovarystva Andriia Biletskoho. K., 1997, vyp. 1, – S. 91 – 102.
6. Yasinovskyi A. Perekladachi z hretskoi movy v Ostrozkomu kulturnomu oseredku (kinets XVI – pochatok XVII st.). / Andrii Yasinovskyi. // Hretske pravoslavia v Ukraini. Zbirka naukovykh statei ta materialiv. – K.: Praim, 2001, – S. 56 – 63.

Терещенко-Кайдан Лилия Владимировна, Кандидат искусствоведения, доцент, докторант, Профессор Национальной академии управленческих кадров культуры и искусств

КОНСТАНТИН КОРНЯКТ – КУПЕЦ ИЗ РЕТИМНОНА, ВЫДАЮЩИЙСЯ ГРЕК-МЕЦЕНАТ УКРАИНСКОЙ ДУХОВНОЙ КУЛЬТУРЫ XVI В.

В статье говорится о достижениях и заслугах греческого купца-мецената Константина Корнякта. Предлагаются интересные биографические находки. Приводятся параллели между греческим происхождением и украинской деятельностью К. Корнякта. Собраны результаты меценатской деятельности К. Корнякта.

Ключевые слова: Ретимнон – Львов, меценат, украинская духовная культура, Львовское ставропегийское братство.

Liliia Tereshchenko-Kaidan, PhD in Arts, associate professor, professor, National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts

KOSTIANTYN KORNYAKT IS A MERCHANT FROM RETHYMNO, CRETE, THE OUTSTANDING GREEK PHILANTHROPIST OF THE UKRAINIAN SPIRITUAL CULTURE OF THE XVITH CENTURY

The article refers to the achievements and merits of Greek merchant-philanthropist Kostiantyn Kornyakt. Interesting biographical findings are also given. We present parallels between Greek origin and Ukrainian activity of K. Kornyakt. Results of patronage of K. Kornyakt are collected.

Addressing the issues of concurrency and features of the development of the spiritual culture of Ukraine and Greece in XVII-XVIII centuries one cannot avoid the activity of the Greeks who contributed to the formation and development of the Ukrainian culture, science, education and the arts in general and spiritual culture in particular. It is a generally known fact that the Greeks of the ancient times inhabited the territory of modern Ukraine. Crimea and Pryazovya, Northern Black Sea, Galician and Lviv land and the whole cities in Chernigiv region. Aristocratic families of the Greeks, who had a huge impact and significant contribution into Ukrainian continuous development of spiritual life and culture are known. Among them in the XVII-XVIII centuries are noted such aristocratic families as Afendykiv, Kapnists, Konstantynovych, Kuris, Mazaraki, Motsoki and others. The study of Greeks – patrons, Greeks – interpreters, Greeks – teachers and musicians, artists and scribes, compilers of the manuscripts, diplomats gives a vivid picture of life as a continuum formation of Ukraine and spiritual development of the society that surrounded the researched figure. That is the society together with time form a figure and the figure affects the development of the spiritual culture of the society, which shapes it. Relevance of the topic is obvious, and the purpose and main objectives is to identify and highlight the impact of Ukrainian spiritual culture on the formation of Greeks and to examine the contribution of the Greeks into the development of the spiritual culture of Ukraine.

For this study an outstanding Greek, who did an unvalued contribution for the development of the spiritual culture of Ukraine was selected. It is Kostiantyn Kornyakt (Kornyaktos, Kornyadys). Having the biographical data, short life and activity testimony of K. Kornyakt, we refer to the contributions into the Ukrainian culture that appeared in Lviv thanks to the activity of K. Kornyakt and please the eye with their beauty and grandeur up to nowadays.

K. Kornyakt was from Crete from the city Rethymno. Though Kostiantyn left his native Crete being still a child he saved the beauty and architectural masterpieces in his heart and brought those memories through Constantinople to the distant Ukrainian city Lviv. Probably the same reasons played a role in love, understanding and desire of K. Kornyakt of science, education and art. We know that the University of Crete is located in Rethymno and this city for a

long time was considered to be the center of science and education in Crete. That is, since the very birth, Kostiantyn Kornyakt was in the very centre of science and education. Also a deep orthodox faith, cultivated by parents and the Greek church, helped K. Kornyakt to guide his savins in correct direction.

Having absorbed attraction to science and education with air in Rethymno, securing the knowledge and experience in Constantinople – one of the centers of world art and culture, gaining experience from the Moldavian master Konstantin Kornyakt goes to Lviv, where he implemented embodied knowledge, experience and expertise.

In 1569 for outstanding achievements in the development of Lviv Polish king freed merchant K. Kornyakt from customs duties. And two years later he received the title of a Greek merchant gentleman, family coat of arms and was appointed a customs officer of russian lands, which he held for 12 years.

Kostiantyn Kornyakt was buried near the church of Assumption of the Blessed Virgin Mary in Lviv («Dormition ensemble» which he built). A remark that is above the portal of the chapel of the Three Saints «His dom Konstantinus Corniactu» and his huge portrait, which is situated in the church, resemble about Greek philanthropist today.

Here's how about K. Kornyakt «Annals Stauropagic» wrote in 1866.: «In times of rock for us it was the providence that from across the sea to the land of the Hellenic Galician led a man that made us ... Holy refuge for the fire.» Activities of pious Constantine» in the revival of the spiritual culture of Ukraine and brought him eternal memory and lifelong gratitude of posterities.

Keywords: Rethymno - Lviv, philanthropist, Ukrainian spiritual culture, Lviv Stavropigiysky brotherhood.

УДК: 316.773.4:78.01(477)

Бензюк Олександр Олексійович
здобувач кафедри культурології та
інноваційних культурно-мистецьких
проектів, Національна академія керівних
кадрів культури і мистецтв

«ВІДКРИТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ» В СТРУКТУРІ ДОТИЧНИХ ПОНЯТЬ

В роботі аналізуються дотичні до поняття «відкрита інтерпретація» терміни, доводиться, що «відкрита інтерпретація» включає в себе смисли, зміст, функцію дотичних понять, необхідних для «читання» сучасного мистецтва, де Автор тільки намічає канву своєї думки, використовує т. зв. нейтральне письмо, довіряючи реципієнту самому завершити процес читання-осмислення-представлення тексту.

Ключові слова: інтерпретація, тлумачення, опис, переклад, герменевтика, «семантична інтерпретація», «емпірична інтерпретація», «відкрита інтерпретація».

В сучасному мистецтві простежується прагнення до яскраво вираженої відкритості, і притому доведеної до своєї граничної межі, коли багатозначність, невичерпна можливість вторгаються вже в самі елементи, що сприяють досягненню естетичного результату. Не тільки зміст, а й сама форма художнього твору в сучасному мистецтві стають навмисно багатозначними. В них відображається загальна тенденція сучасної культури в напрямку тих процесів, в яких, замість однозначної і необхідної послідовності подій, затверджується двозначність або багатозначність ситуації, яка здатна стимулювати щоразу новий діяльний і інтерпретаційний вибір. Особливість методу тлумачення тексту сучасного твору, що містить велику кількість потенційних значень, актуалізація яких залежить від інтерпретативної стратегії реципієнта, обумовило появу поняття «відкрита інтерпретація».

Особливостям функціонування «відкритої інтерпретації» присвячено не багато досліджень, однак це поняття розглядається в роботах, в яких аналізується феномен постмодернізму. Це праці Ж. Дельоза, Ж. Дерріди, П. Рікера, У. Еко, Ц. Тодорова, Ю. Крістевої, К. Гарта, Н. Маньковської, О. Ніколаєва, С. Балакірової, О. Берегової, С. Бондар, Н. Жукової, Т. Гуменюк, О. Колесник, О. Оніщенко та ін. Не зважаючи на значну кількість робіт, в яких в тому чи іншому аспекті піднімається питання «відкритої інтерпретації» (або «множинності інтерпретації», «нескінченності», «відкритих моделей інтерпретації»), досліджень в яких би поняття «відкрита інтерпретація» розглядалось у структурі дотичних понять, – не існує.